

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

The Examination of the Relationship Between Social Media Addiction and Emotional Intelligence Levels for University Students

Ramazan Murat ERGEN¹, Behiye AKACAN²

¹Uzman, Kepez Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Antalya, rmuratergen@hotmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-1722-9050>)

²Sorumlu Yazar, Doktor Öğretim Üyesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Dr. Fazıl Küçük Eğitim Fakültesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Lefke/KKTC, bakacan@eul.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0002-1119-9022>)

Geliş Tarihi: 23.06.2021

Kabul Tarihi: 04.11.2021

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bunun yanı sıra araştırmada sosyal medya bağımlılığının ve duygusal zeka düzeyinin sosyo-demografik değişkenler açısından anlamlı farklılık olup olmadığı ele alınmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan özel bir üniversitede Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Okul Öncesi Öğretmenliği ile Sosyal Hizmet bölümlerinde öğrenim gören 246'sı kadın ve 118'i erkek olmak üzere 364 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli, ilişkisel tarama modelidir. Verileri toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu", "Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" ve "Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde okuyan öğrencilere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, bağımlılık, sosyal medya bağımlılığı, duygusal zekâ.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of university students. The sample of the study has been formed in 364 students, 246 of whom are female and 118 are male, studying in the 2018-2018 Fall semester Academic Year, in a private university in the Turkish Republic of Northern Cyprus, the department of Guidance and Psychological Counseling, Pre-School Education and Social Service Department. The model of the study is the correlational survey model. In this study, "Personal Information Form", "Social Media Addiction Scale" and "Revised Schutte Emotional Intelligence Scale" has been used for data. Analysis of variance (ANOVA) and Pearson correlation analysis were used in the analysis of the obtained data. In the research, it has been seen that there has been a significant and negative relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of university students. In addition, it has been determined that the students of

* Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı İle Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden elde edilen verilerin bir kısmı kullanılarak hazırlanmıştır.

the Preschool Teaching and Social Work department have more social media addiction than the students studying in the Guidance and Psychological Counseling department.

Keywords: University students, addiction, social media addiction, emotional intelligence.

GİRİŞ

Günümüzde teknoloji büyük bir hızla ilerlemektedir. Bu hızlı gelişim, insanlık hayatında kökten değişikliklere sebep olmaktadır. Buna bağlı olarak insanların alışkanlıklarında da farklılıklar gözlenmektedir. İnsanların alışkanlıklarının değişimin en büyük sebebi, internetin artık hayatın her alanında yer almasıdır. Bu da toplum hayatında bazı değişikliklere neden olmuştur. İnsanların yüzlerce yıldır nesilden nesile ilettikleri davranışlar da zamanla farklılık göstermeye başlamıştır. İnternet erişimini sağlayan araçlarının çeşitlenmesi, bireylerin interneti kullanım oranını arttırmıştır. Önceleri yalnız dizüstü ve masaüstü bilgisayarlar yardımıyla erişilebilen internete artık akıllı telefonlar, tabletler, akıllı saatler, internet erişimine izin veren televizyonlar vb. gibi günlük hayatta sürekli kullanılan araçlar yardımıyla da erişilebilmektedir (Korkmaz, 2017).

Teknolojideki bu hızlı değişim, mesafe kavramının anlamını azaltmış ve insanların birbirleriyle olan iletişim biçimleri de buna bağlı olarak değişim göstermeye başlamıştır. Artık insanlar online iletişim kurmayı, yüz yüze iletişim kurmaya tercih etmektedir. Bu etkileşim için karşısındaki insanın duygularını anlama, bu duyguları bir düzene sokabilme, yönetebilme ve ona bunu ifade etme söz konusudur (Usta, 2017). Şahin ve Kumcağız (2017), teknolojide meydana gelen hızlı ilerleme ile birlikte iletişim alanında önemli bir yer tutan sosyal medyanın, insanların hayatında vazgeçilmez bir yer aldığını ifade etmişlerdir. Sosyal medya, birden fazla iletişim kanalı kullanılarak farklı özellikteki sosyal kanallarda bireylerin bir arada olabilecekleri, iletişim kurabilecekleri ve birbirleriyle etkileşime girebilecekleri çoklu sanal topluluk yapılarını meydana getirmektedir (Çemrek, Baykuş ve Özaydın 2014). İnsanlar, sosyal medya yardımıyla duygu ve düşüncelerini paylaşmaya başlamışlardır. Bireyler, sosyal ilişkilerini, diğer insanlarla aynı mekânlarda bulunmadıkları anlarda sosyal medya aracılığıyla sürdürmektedirler. Ayrıca bireyler yeni arkadaş edinme, boş zamanları değerlendirme ve eğlenme gibi bir çok etkinliği de sosyal medya ile gerçekleştirmektedir (Durmaz, 2019). Bu da sosyal medyanın neden bu kadar çok kullanıldığını açıkça ortaya koymaktadır (Tutgun Ünal, 2015).

Bugün sosyal medya, günlük hayatın neredeyse her alanına etki eden önemli bir platform hâline gelmiştir. Spordan sanata, ekonomiden politikaya, eğitmeden moda kadar çok farklı alanlara etki eden, yeri geldiğinde ülkenin gündemini belirleyen, toplumsal olaylara yön veren önemli bir güçtür. Bu nedenle insanlar, sosyal medya sitelerinde profil oluşturarak, içerik üretmek, bilgi paylaşarak bu önemli platformda yer alma çabası içerisinde olmaktadır. Bireyin bu önemli platformlarda yer almak istemesi bireyin giderek internete karşı bağımlılık geliştirmesine neden olmaktadır.

İnternet bağımlılığı, interneti aşırı kullanma isteği ve bu isteğin engellenememesi, internette harcanan zamanın gün geçtikçe artması, internete bağlanmadan geçirilen zamanın önemli olmadığı algısının oluşması, internete bağlanılmadığı zaman aşırı gerginlik, sinirlilik, huzursuzluğun hissedilmesi ve bireyin meslek, aile ve sosyal hayatının gittikçe bozulması olarak ifade edilebilir (Young, 2004). Aynı şekilde Ganjyeva (2019) bireylerin uzun süre sosyal medyayı aktif olarak kullanmalarından dolayı günlük yaşamlarındaki birçok ilişkilerinde sorun yaşadıklarını ifade etmiştir.

Sosyal medya bağımlılığı da internet bağımlılığına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalarda, araştırmacıların önemli bir bölümünün internet bağımlılığını, sosyal medya bağımlılığı ile ilişkilendirerek inceledikleri görülmektedir. Sosyal medya uygulamaları, internet ile birlikte varlıklarını sürdürmektedir. Bu sebeple internet ve sosyal medyayı belirli noktalarda

birlikte düşünmek ve buna göre bir değerlendirme yapmak gerekmektedir (Ünlü, 2018). Sosyal medyanın kullanımının giderek yaygınlaşması da bazı sorunları ortaya çıkarmıştır. Sosyal medya bağımlılığının yarattığı sorunlar irdelendiğinde, bu durumun sosyal medyanın hayatın vazgeçilmez bir unsuru olduğu söylenebilir (Şahin ve Kumcağız, 2017). Öğrencilerin sosyal medyaya yönelik tutumlarının bilinmesi, olumlu ya da olumsuz etkilerine göre ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınması sosyal medyanın daha bilinçli kullanılmasını sağlayacaktır (Yılmaz ve Serin, 2021).

Günümüzde sosyal medya bağımlılığı beraberinde birçok problemi de getirmektedir. Bu problemlerin başında bireylerin duygularını açık bir biçimde ifade edememeleri gelir. Duygular, genel itibariyle bütün bireyler için ortak değildir. Bireyler bu duyguları yönetmekte ve kullanmakta farklılık göstermektedir (Petrides ve Furnham, 2003). Yapılan çalışmalar, kişiliğin, bireyin bilinç altı güdülenme, benlik şeması ile gözlenen davranış modelleri arasındaki ilişkilerinin belirlediğini ve duygusal zekanın da bu faktörlerin bir parçası olduğunu ortaya koymaktadır (Çarıkçı, 2010).

Duygusal zekâ, 1990'lı yıllardan itibaren üzerinde çalışan önemli konulardan bir tanesidir. Alanın uzmanları tarafından çok farklı biçimlerde tanımlanmıştır. Mayer ve diğerleri (1990) duygusal zekayı bireyin kendisinin ve başkalarının hislerini ve duygularını izleme, bu his ve duygular arasındaki farkı görebilme ve bunları kendi düşünce ve davranışlarıyla yönlendirme yeteneği olarak ifade etmiştir. Bar-On ve diğerleri (2003) ise birbiriyle ilişkili duygusal ve sosyal yetenekler olarak tanımlamaktadır. Duygusal zeka bireyin tüm davranışlarını yönlendiren ihtiyaç, dürtü ve değer yargılarını ifade etmektedir. Bireyin, çevresindeki bireylerle olan ilişkilerinin ve mesleğindeki başarının da önemli bir belirleyicisidir (Güllüce ve İşcan, 2010). Duygusal zekanın, toplumdaki iletişimi arttırabileceğine ve etkin bir ilişki ağı kurabileceğine inanılmaktadır. Toplumsal rolü ve zamanla gelişebilen bir yetenek olduğu düşünüldüğünde duygusal zeka kavramı oldukça önemli hale gelmektedir (Usta, 2017).

Duygusal zeka bireyin sosyolojik ve psikolojik durumuyla ilişkilendirildiği için değişikliğe uğrayıp geliştirilebilen bir olgudur. IQ değerleri yüksek bireylerin sosyal veya iş hayatında insanlarla iyi ilişkiler kuramaması, duygusal zekasının yeterince gelişmediğini göstermektedir. Yani bireyin yüksek bir IQ değerine sahip olması duygusal zekasıyla doğru orantılı değildir (Tuğrul, 1999). Bireyleri internete ve sosyal medyaya yönelten etkenler değerlendirildiğinde yalnızlık duygusu, dürtü kontrolü, sosyal destek ihtiyacı görülmektedir. İnternet bağımlılığı için son derece önemli bir etken olan yalnızlık, duygusal zekanın düşük olması ile ilişkilendirilebilir. Yani bireyin duygusal zekasının düşük olması, kişinin hissettiklerini ifade edememesine ve iletişim problemi yaşamasına sebep olmaktadır. Bu durum da bağımlılığı ortaya çıkarmaktadır (Reisoğlu ve diğerleri, 2013).

İlgili alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, çoğunlukla üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları yalnızlık ve uyum problemleri açısından incelendiği görülmektedir. Özellikle Kuzey Kıbrıs üniversitelerine öğrenim görmek üzere gelen öğrencilerinin farklı uyum süreçlerini kolaylaştırmak için sosyal medya araçlarını daha fazla kullandıkları söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka ve duygu yönetimi ile sosyal medya bağımlılığını araştıran az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır. Bu bağlamda bu araştırmanın üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeylerinin ilişkisini ortaya koyması açısından ilgili alana önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Sosyal medyanın bu kadar gündemde olduğu ve hayatın vazgeçilmez parçası olduğu günümüzde bunun bazı olumsuz sonuçlar doğurduğu da açıktır. Bu olumsuz sonuçların en önemlilerinden biri sosyal medya bağımlılığıdır. Bireylerin duygusal zekâ düzeylerinin yeterli seviyede olmaması, internet ve sosyal medya bağımlılığı için önemli bir neden olabileceği düşünülebilir. Bu bağlamda araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki bazı sosyo demografik değişkenler açısından ele alınmıştır.

Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zekâ düzeyi nedir?
2. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin sosyal medyayı günlük kullanım sürelerine göre sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesinin amaçlandığı araştırmada, betimsel tarama modelinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte ve hâlen devam eden bir durumu olduğu biçimi ile betimleyen araştırmalar için kullanılan bir modeldir. Betimsel araştırma modeli genel ve örnek olay tarama olarak ikiye ayrılmaktadır. İlişkisel tarama modeli, genel tarama modeli içinde yer almaktadır. Genel tarama modeli; sayı olarak fazla olan bir evren ile ilgili genel yargıya ulaşmak amacı ile evrenin tümü veya o evrenden elde edilen bir grup örneklem üzerinde yapılan taramalardır (Karasar, 2006).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemini ise 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde özel bir üniversitede Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD), Okul Öncesi Öğretmenliği (OÖÖ) ve Sosyal Hizmet Bölümlerinde (SH) öğrenim gören 364 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada “uygun örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme, sosyal bilimlerde en fazla kullanılan örnekleme türlerinden birisidir. Uygun örnekleme, araştırmacı için uygun örneklemin seçilmesidir (Koç Başaran, 2017). Uygun örneklemede araştırmacılar katılımcıları ulaşması kolay, araştırma için uygun ve gönüllü bireylerden seçmektedir (Gravetter ve Forzano, 2012). Ulaşılabilirlik ve elverişlilik prensibine dayanır. Bazı araştırma konularında ulaşılmaya çalışılan bilgiler ivedilikle toplandığı için tercih edilen bir yöntemdir (Berg, 2001). Uygun örnekleme yolu ile seçilen ve araştırmaya katılan öğrencilerin hepsi bütün soruları yanıtlamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin demografik değişkenler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

	Sayı(n)	Yüzde(%)
Bölüm		
RPD	126	34,62
Okul Öncesi Öğretmenliği	122	33,52
Sosyal Hizmet	116	31,87

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğrencilerin %34,62’sinin RPD, %33,52’sinin Okul Öncesi Öğretmenliği ve %31,87’sinin Sosyal Hizmet bölümünde olduğu saptanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği izinleri alınarak çalışmada kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerin demografik özelliklerini ve sosyal medyayı kullanım durumları belirlemek için geliştirilmiştir.

2.3.2. Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarını belirlemek üzere Tutgun-Ünal ve Deniz tarafından geliştirilen, güvenilirlik katsayısı; Cronbach α katsayısı ,96 olan Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ)" kullanılmıştır (Tutgun Ünal, 2015). SMBÖ, 1034 üniversite öğrencisinin katılımıyla geliştirilmiştir. Ölçek, 41 maddeden oluşmaktadır. 5'li likert tipi bir ölçektir. Dereceleme "her zaman", "sık sık", "bazen", "nadiren" ve "hiçbir zaman" şeklinde düzenlenmiştir. Ölçeğin dört tane alt boyutu vardır. "Meşguliyet" alt boyutunda 12, "Duygu Durum Düzenleme" alt boyutunda 5, "tekrarlama" alt boyutunda 5, "Çatışma" alt boyutunda ise 19 madde yer almaktadır. Ölçekte yer alan tüm faktörler, ölçeğin toplam varyansın %59'unu açıklamaktadır. Ölçekten en az 41, en yüksek 205 puan alınabilmektedir. Ölçeğin tamamı değerlendirildiğinde 41-73 puan "Bağımlılık Yok", 74-106 puan "Az Bağımlı", 107- 139 puan "Orta Bağımlı", 140-172 "Yüksek Bağımlı" ve 173-205 ise "Çok Yüksek Bağımlı" olarak ifade edilmektedir. Bu araştırmada kullanılan "Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği"nin güvenilirlik düzeyi Cronbach's Alpha katsayısı ,94 olarak saptanmıştır.

2.3.3. Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği

Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği (GGSDZÖ), Schutte, Malouff, Hall, Haggerty, Cooper, Golden ve Dornheim tarafından 1998 yılında geliştirilmiştir. "Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği" nin iç tutarlılık Cronbach α katsayısı ,82 ve ölçeğin bütünü için test-tekrar test güvenilirlik katsayısı bir hafta arayla (n=88) $r=0,49$, iki hafta arayla (n=85) $r=0,56$ olarak belirlenmiştir. Ölçek 33 maddeden oluşmaktadır (Schutte, 1998). Ölçek, Austin, Saklofese, Huang ve McKenney tarafından yeniden düzenlenmiştir. Yeniden düzenlenen ölçekte madde sayısı 41'e çıkarılmıştır (Austin, 2004). 5'li likert tipi bir ölçektir. Dereceleme "Kesinlikle Katılmıyorum.", "Katılmıyorum", "Fikrim yok.", "Katılıyorum." ve "Kesinlikle Katılıyorum." biçiminde düzenlenmiştir. Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği, 3 alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu araştırmada kullanılan "Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği"nin güvenilirlik düzeyi Cronbach's Alpha katsayısı ,87 olarak saptanmıştır.

2.3.4. Verilerin Analizi

Araştırma bulgularının saptanmasında anket ve ölçeklerden elde edilen veriler bir istatistik yazılımı olan Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin demografik özellikleri ve sosyal medya kullanım durumları belirlenirken frekans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği puanlarının belirlenmesinde ortalama, standart sapma, alınan minimum ve maksimum puanlar incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri ve sosyal medya kullanım durumlarına göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ölçeği ve duygusal zeka ölçeği puanların karşılaştırılmasında parametrik hipotez testleri kullanılmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine ve günlük sosyal medya kullanım süresinde göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği puanları varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği puanları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır

BULGULAR

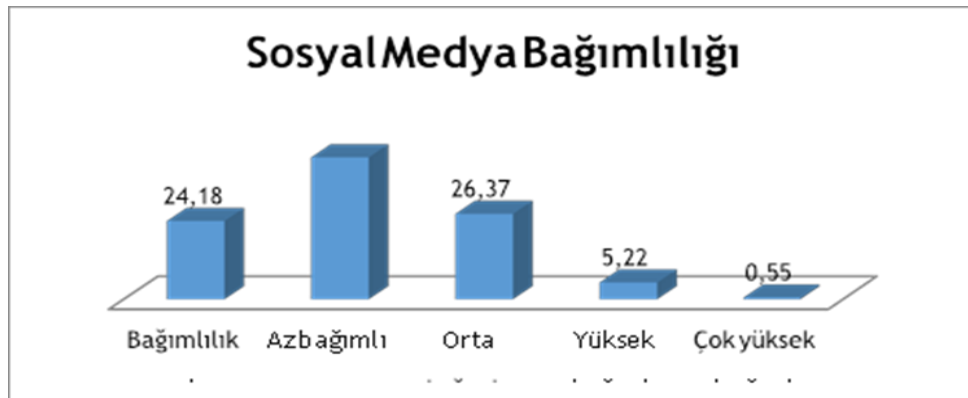
Bulgu 1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ve Duygusal Zeka Düzeylerine Yönelik Bulgular

Üniversite öğrencilerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği puanlarına yönelik tanımlayıcı istatistikler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Schutte Duygusal Zeka Ölçeği Puanlarına İlişkin Sonuçlar

	n	\bar{x}	ss	Min	Max
Meşguliyet	364	34,51	9,65	12	69
Duygu Durum Düzenleme	364	13,20	4,59	5	25
Tekrarlama	364	10,96	4,87	5	25
Çatışma	364	35,25	13,25	19	83
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	364	93,93	26,18	41	186
İyimsenlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	364	41,35	6,24	16	55
Duyguların Kullanımı	364	21,17	3,74	10	30
Duyguların Değerlendirilmesi	364	32,13	5,73	16	45
Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği	364	149,32	19,14	83	192

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin SMBÖ’de bulunan meşguliyet alt ölçeğinden $\bar{x}=34,51\pm 9,65$ puan, duygu durum düzenleme alt ölçeğinden $\bar{x}=13,20\pm 4,59$ puan, Tekrarlama alt ölçeğinden $\bar{x}=10,96\pm 4,87$ puan ve Çatışma alt ölçeğinden $\bar{x}=35,25\pm 13,25$ puan aldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin SMBÖ genelinden $\bar{x}=93,93\pm 26,18$ puan aldıkları görülürken, ölçekten aldıkları en düşük puan 41, en yüksek puan ise 186’dır.

Şekil 1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı Düzeyleri

Şekil 1. incelendiğinde, üniversite öğrencilerin %24,18'inin sosyal medya bağımlılığı olmadığı, %43,68'inin az bağımlı, %26,37'sinin orta bağımlı, %5,22'sinin yüksek ve %0,55'inin çok yüksek bağımlı olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerin GGSDZÖ'nde bulunan İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlemesi alt ölçeğinden $\bar{x}=41,35\pm6,24$ puan, Duyguların Kullanımı alt ölçeğinden $\bar{x}=21,17\pm3,74$ puan, Duyguların Değerlendirilmesi alt ölçeğinden $\bar{x}=32,13\pm5,73$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin GGSDZÖ genelinden aldıkları puanlar incelendiğinde, ölçekten alınan minimum puan 83, maksimum puan 192 bulunurken, puan ortalaması ise $\bar{x}=149,32\pm19,14$ bulunmuştur. Ölçekten alınan puan ele alındığında üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin ortalama değerlerin üzerinde olduğu görülmüştür.

Bulgu 2. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Sosyal Medya Bağımlılığı ve Duygusal Zeka Düzeylerinde Farka İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zeka düzeylerinde farka ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği Puanlarının Farkına İlişkin ANOVA Sonuçları

	Bölüm	n	\bar{x}	ss	VK	KT	sd	KO	F	p	Fark
Meşguliyet	RPD	126	33,97	9,40	GA	74,66	2	37,33	0,400	0,671	
	Okul Öncesi Öğrt.	122	35,07	9,13	Gİ	33712,27	361	93,39			
	Sosyal Hizmet	116	34,53	10,46	Top	33786,93	363				
Duygu Durum Düzenleme	RPD	126	12,33	4,65	GA	157,27	2	78,64	3,795	0,023*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	13,47	4,33	Gİ	7481,09	361	20,72			1-3
	Sosyal Hizmet	116	13,87	4,67	Top	7638,36	363				
Tekrarlama	RPD	126	10,59	4,78	GA	140,49	2	70,25	2,992	0,051	
	Okul Öncesi Öğrt.	122	11,84	5,18	Gİ	8476,05	361	23,48			
	Sosyal Hizmet	116	10,46	4,54	Top	8616,54	363				
Çatışma	RPD	126	32,23	11,00	GA	1884,31	2	942,15	5,499	0,004*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	37,57	15,11	Gİ	61849,44	361	171,33			1-3
	Sosyal Hizmet	116	36,09	12,89	Top	63733,75	363				
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	RPD	126	89,11	24,17	GA	5000,50	2	2500,25	3,702	0,026*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	97,93	27,71	Gİ	243810,50	361	675,38			1-3
	Sosyal Hizmet	116	94,94	26,02	Top	248811,00	363				
İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	RPD	126	42,33	5,50	GA	531,49	2	265,74	7,061	0,001*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	39,66	6,87	Gİ	13585,50	361	37,63			2-3
	Sosyal Hizmet	116	42,08	5,96	Top	14116,99	363				
Duyguların Kullanımı	RPD	126	22,43	3,37	GA	379,68	2	189,84	14,578	0,000*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	19,96	3,89	Gİ	4701,10	361	13,02			2-3
	Sosyal Hizmet	116	21,07	3,56	Top	5080,78	363				
Duyguların Değerlendirilmesi	RPD	126	33,13	4,79	GA	844,27	2	422,13	13,781	0,000*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	29,99	6,17	Gİ	11058,14	361	30,63			2-3
	Sosyal Hizmet	116	33,30	5,58	Top	11902,40	363				
GGSZÖ	RPD	126	154,47	15,99	GA	10999,22	2	5499,61	16,284	0,000*	1-2
	Okul Öncesi Öğrt.	122	141,75	21,03	Gİ	121918,53	361	337,72			2-3
	Sosyal Hizmet	116	151,71	17,80	Top	132917,75	363				

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre SMBÖ’de bulunan Meşguliyet ve Tekrarlama alt ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). RPD, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet bölümlerine okuyan öğrencilerin SMBÖ’de bulunan Meşguliyet ve Tekrarlama alt ölçeklerinden aldıkları puanlar benzer bulunmuştur. Üniversite öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre SMBÖ’nde bulunan Duygu durum düzenleme alt ölçeğinden aldıkları puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). RPD bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Duygu Durum Düzenleme alt ölçeğinden aldığı puanlar Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden daha düşüktür. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre SMBÖ’de bulunan Çatışma alt ölçeğinden aldıkları puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$). RPD bölümünde öğrenim okuyan öğrenciler Çatışma alt ölçeğinden farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerden düşük olduğu görülmüştür. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre SMBÖ toplam puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p<0,05$). RPD bölümünde öğrenim gören öğrencilerin SMBÖ’den aldığı toplam puanlar Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden daha düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre GGSDZÖ’nde bulunan İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt ölçeklerinden almış olduğu puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu saptanmıştır ($p>0,05$). Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt ölçeklerinden aldığı puanlar RPD ve Sosyal Hizmet bölümlerinde okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre GGSDZÖ toplam puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu görülmüştür ($p<0,05$). Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin GGSDZÖ toplam puanları, RPD ve Sosyal Hizmet bölümlerinde okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bulgu 3. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyayı Günlük Kullanım Sürelerine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı ve Duygusal Zeka Düzeylerinde Farka İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerin sosyal medyayı günlük kullanım sürelerine göre sosyal medya bağımlılığı ve duygusal zeka düzeylerinde farka ilişkin varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerin Sosyal Medyayı Günlük Kullanım Sürelerine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği Puanlarının Farkına İlişkin Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

		n	\bar{x}	ss	VK	KT	sd	KO	F	P	Fark
Meşguliyet	1 saatten az	29	24,24	10,89	GA	6188,69	3	2062,90	26,909	0,000*	1-2
	1-3 saat	122	31,89	8,48	Gİ	27598,25	360	76,66			1-3
	4-6 saat	159	36,53	8,10	Top	33786,93	363				1-4
	7 saat ve üzeri	54	40,02	9,91							2-4
Duygu Durum Düzenleme	1 saatten az	29	9,86	5,29	GA	783,90	3	261,30	13,724	0,000*	1-2
	1-3 saat	122	12,49	4,44	Gİ	6854,46	360	19,04			1-3
	4-6 saat	159	13,44	3,96	Top	7638,36	363				1-4
	7 saat ve üzeri	54	15,89	4,77							2-4
Tekrarlama	1 saatten az	29	9,62	5,42	GA	294,54	3	98,18	4,247	0,006*	1-2
	1-3 saat	122	10,26	4,51	Gİ	8321,99	360	23,12			1-3
	4-6 saat	159	11,13	4,60	Top	8616,54	363				1-4
	7 saat ve üzeri	54	12,78	5,64							2-4

Çatışma	1 saatten az	29	28,97	11,38	GA	2572,48	3	857,49	5,047	0,002*	1-2
	1-3 saat	122	33,97	12,29	Gİ	61161,27	360	169,89			1-3
	4-6 saat	159	35,79	13,21	Top	63733,75	363				1-4
	7 saat ve üzeri	54	39,93	14,85							2-4
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	1 saatten az	29	72,69	29,23	GA	29575,66	3	9858,55	16,188	0,000*	1-2
	1-3 saat	122	88,61	23,67	Gİ	219235,34	360	608,99			1-3
	4-6 saat	159	96,89	22,75	Top	248811,00	363				1-4
	7 saat ve üzeri	54	108,61	29,39							2-4
İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	1 saatten az	29	40,76	6,38	GA	27,50	3	9,17	0,234	0,872	
	1-3 saat	122	41,48	5,86	Gİ	14089,49	360	39,14			
	4-6 saat	159	41,20	6,71	Top	14116,99	363				
	7 saat ve üzeri	54	41,81	5,62							
Duyguların Kullanımı	1 saatten az	29	21,21	2,38	GA	23,00	3	7,67	0,546	0,651	
	1-3 saat	122	21,39	3,44	Gİ	5057,78	360	14,05			
	4-6 saat	159	21,18	3,98	Top	5080,78	363				
	7 saat ve üzeri	54	20,61	4,26							
Duyguların Değerlendirilmesi	1 saatten az	29	32,07	3,69	GA	91,50	3	30,50	0,930	0,426	
	1-3 saat	122	31,50	5,57	Gİ	11810,91	360	32,81			
	4-6 saat	159	32,36	6,00	Top	11902,40	363				
	7 saat ve üzeri	54	32,93	6,13							
Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği	1 saatten az	29	147,86	16,09	GA	707,68	3	235,89	0,642	0,588	
	1-3 saat	122	147,67	17,42	Gİ	132210,07	360	367,25			
	4-6 saat	159	150,24	20,13	Top	132917,75	363				
	7 saat ve üzeri	54	151,15	21,38							

Üniversite öğrencilerin sosyal medyayı günlük kullanma sürelerine göre SMBÖ toplam puanları ve SMBÖ’de yer alan meşguliyet, duygu durum düzenleme ve çatışma alt ölçeklerinden aldıkları puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Sosyal medyayı günlük kullanım sürelerine 1 saatten az öğrenciler SMBÖ toplam puanları ve SMBÖ’nde yer alan alt ölçeklerinden sosyal medyayı günlük kullanım süresi 1-3 saat, 4-6 saat ve 7 saat ve üzeri olan öğrencilerden daha düşük puan almıştır. Ayrıca sosyal medyayı günlük kullanım süresi 1-3 saat olan öğrencilerin SMBÖ’nde toplam puanları ve SMBÖ’nde yer alan Meşguliyet, Duygu Durum Düzenleme, Tekrarlama ve Çatışma alt ölçeklerinden aldıkları puanlar sosyal medyayı günlük kullanım süresi 7 saat ve üzeri olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde düşük olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin sosyal medyayı günlük kullanım sürelerine göre GGSDZÖ toplam puanları ve ölçekte yer alan İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguları Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt ölçeklerinden almış oldukları puanlar açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Bulgu 4.Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Üniversite öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi için Yapılan Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		Meşguliyet	Duygu Durum Düzenleme	Tekrarlama	Çatışma	Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	Duyguların Kullanımı	Duyguların Değerlendirilmesi	Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği
Meşguliyet	R	1	0,591							
	p		0,000 *							
Duygu Durum Düzenleme	r	0,591								
	p	0,000 *								
Tekrarlama	r	0,523	0,476							
	p	0,000 *	0,000 *							
Çatışma	r	0,456	0,445	0,608						
	p	0,000 *	0,000 *	0,000 *						
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	r	0,800	0,707	0,770	0,865					
	p	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *					
İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	r	-0,022	-0,028	-0,168	-0,268	-0,180				
	p	0,672	0,598	0,001 *	0,000 *	0,001 *				
Duyguların Kullanımı	r	-0,071	-0,114	-0,166	-0,264	-0,211	0,329			
	p	0,176	0,029	0,001 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *			
Duyguların Değerlendirilmesi	r	-0,039	-0,010	-0,236	-0,356	-0,241	0,463	0,485		
	p	0,454	0,847	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *		
Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği	r	-0,022	-0,052	-0,240	-0,382	-0,255	0,800	0,666	0,806	1
	p	0,670	0,321	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *	0,000 *	

Tablo 5'te de görüldüğü gibi Öğrencilerin SMBÖ'nde bulunan Duygu Durum Düzenleme alt boyutundan aldıkları puanlar ile GGSDZÖ'nde bulunan Duyguların Kullanımı alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir korelasyon olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin SMBÖ'nde bulunan "tekrarlama" alt boyutundan aldıkları puanlar ile GGSDZÖ toplam puanları ve ölçekte yer alan İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt boyutları puanları ile arasında anlamlı ve negatif yönlü korelasyonlar olduğu görülmüştür Öğrencilerin SMBÖ'nde bulunan Çatışma alt boyutundan aldıkları puanlar ile GGSDZÖ'nde toplam puanları ve ölçekte yer alan İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt boyutlarından almış almış oldukları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve negatif yönde korelasyon tespit edilmiştir

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada 2018-2019 yılları arasında özel bir üniversitenin Okul Öncesi Öğretmenliği, Rehberlik ve psikolojik danışmanlık ve Sosyal Hizmet Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki ve bu ilişkinin bazı değişkenler açısından farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği'nden aldıkları puanlar doğrultusunda sosyal medyaya az bağımlı olduğu söylenebilir. Sosyal medya bağımlılığı ile yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Aktan (2018), üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelediği çalışmasında üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya bağımlılığının az düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde Meşguliyet, Duygu Durum Düzenleme ve Tekrarlama alt boyutlarında orta bağımlı, Çatışma alt boyutunda ise bağımlılığın olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Benzer bir araştırma Çiftçi (2018) tarafından üniversite öğrencileri için yapılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin sosyal medyaya az bağımlı olduğu; Meşguliyet, Duygu Durum Düzenleme ve Tekrarlama alt boyutlarında orta bağımlı, Çatışma alt boyutunda ise bağımlı olmadığı ifade edilmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin GGSDZÖ'nden aldıkları puanları incelendiğinde duygusal zeka düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu söylenebilir. Aynı şekilde üniversite öğrencilerinin duygusal zekanın alt boyutlarından da ortalamasının üzerinde bir puan aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Özdemir (2015), eğitim fakültesi öğrencilerinin duygusal zekaları ile yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında da üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyinin ortalamasının üzerinde olduğunu belirlemiştir. Türken ve diğerleri (2017) de öğrenci ebelerin duygusal zekaları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi araştırmış ve öğrencilerin duygusal zekalarının ortalamasının üzerinde olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan her üç bölümdeki öğrenciler, okudukları bölüm itibarıyla insanlarla daha fazla etkileşim kuracakları meslek alanlarını seçmişlerdir. Bu sonuçtan yola çıkarak duygusal zeka düzeyi yüksek bireylerin, insanlarla daha fazla etkileşim kuracakları bölümleri tercih ettikleri düşünülebilir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri incelendiğinde, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı puanları, RPD Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalarda birbirinden farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Baz (2018) da üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının bölümlerine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. İktisat, Uluslararası Ticaret ve Lojistik ve Yönetim Bilişim Sistemleri bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir. Aktan (2018) da yaptığı araştırmada öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile öğrenim gördükleri bölüm arasında farklılaşma olduğunu ifade etmiştir. RPD bölümünde öğrenim gören öğrenciler, sosyal medyanın uzun süre kullanımının zararları ve bu davranış sonucunda ortaya çıkan bağımlılık konusunda diğer iki bölüme göre daha fazla eğitim almaktadırlar. Bunun sonucu olarak da RPD bölümünde okuyan öğrencilerin diğer iki bölüme göre sosyal medya bağımlılıklarının daha az olduğu düşünülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin öğrenim gördükleri bölüme göre değerlendirildiğinde, Okul Öncesi Öğretmenliği'nde okuyan öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin, RPD ve Sosyal Hizmet bölümlerinde okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmektedir. Duygusal zeka ile yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile duygusal zeka düzeyleri arasında birbirinden farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Kızıl (2012), Mammadov (2015), Soykan (2015) ve Özdemir (2015) ise üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler arasında bir farklılaşmanın olmadığını dile getirmiştir. Duygusal zekanın alt boyutları

değerlendirildiğinde de aynı sonuca ulaşılmıştır. Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin İyimsizlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt boyutundan aldıkları puanlar, RPD ve Sosyal Hizmet Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyayı günlük kullanım süreleri açısından incelendiğinde, sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyayı günlük kullanım süreleri arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal medyayı günde 1 saatten az kullanan öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı, sosyal medyayı günde 1-3 saat, 4-6 saat, 7 ve üzeri saat kullanan öğrencilere göre daha düşüktür. Araştırmada sosyal medyayı günde 1-3 saat arası kullananların, sosyal medyayı günde 4-6 saat ile 7 ve üzeri saat üzerinde kullananlara göre daha fazla az bağımlı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan diğer araştırmalarda da bu araştırmayla benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ellison (2007), Foloranmi (2013), Koçak (2012), Silkü Bilgiliier (2018) de yaptıkları araştırmalarda, günlük olarak sosyal medyayı kullanma süresi arttıkça sosyal medya bağımlılığının da artacağını ifade etmişlerdir. Sosyal medyayı günlük kullanım süresinin artması, zamanla sosyal medyadan vazgeçmemeye yol açabilir. Böylece bireyin sosyal medyada vakit geçirme oranı gün geçtikçe artmaktadır. Bunun da zaman içerisinde sosyal medya bağımlılığına yol açtığı söylenebilir. Alt ölçekler değerlendirildiğinde de alt boyutları ile sosyal medyayı günlük kullanım süreleri açısından da farklılaşma görülmektedir. Sosyal medyayı günde 1 saatten az kullanan öğrencilerin alt boyutlarından aldıkları puanlar, sosyal medyayı günde 1-3 saat, 4-6 saat, 7 ve üzeri saat kullanan öğrencilere göre daha düşüktür. Bu sonuçla örtüşen başka bir çalışmada Aktan (2018), Meşguliyet alt boyutu bakımından sosyal medyayı günlük 5 saat ve üzeri kullanan üniversite öğrencilerinin, sosyal medyayı günlük 1 saatten az, 1-2 saat ve 3-4 arası kullanan üniversite öğrencilerine göre daha fazla bağımlı olduklarını belirtmiştir. Aynı araştırmada Duygu Durum düzenleme ve tekrarlama alt boyutları değerlendirildiğinde sosyal medyayı günde 5 saat ve fazla kullanan öğrencilerin, sosyal medyayı günde 1 saatten az ve 1-2 saat arası kullanan öğrencilere göre sosyal medya bağımlılığının daha fazla olduğu ifade edilmiştir. Yapılan bu araştırmada üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyi ve alt boyutları olan İyimsizlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi ile sosyal medyayı günlük kullanım süresi açısından bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum üniversite öğrencilerinin sosyal medyayı kullanım sürelerinin bir çok farklı değişkenler tarafından etkilenebileceği göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, aralarında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Bu sonuca göre üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri arttıkça, sosyal medyaya olan bağımlılıkları azalmaktadır. Sarıçam ve Çelik (2018) üniversite öğrencileri ile yaptıkları araştırmada, duygusal zeka düzeyleri arttıkça sosyal medya bağımlılığının azaldığını ifade etmiştir. Bu sonuca göre duygusal zeka düzeyi yüksek bireylerin, sosyal medyaya bağımlı olmak yerine diğer insanlarla iletişim kurmayı ve sosyalleşmeyi tercih ettiği söylenebilir. Sosyal medya bağımlılığının Duygu Durum Düzenleme, Tekrarlama ve Çatışma alt boyutları ile duygusal zekanın İyimsizlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi, Duyguların Kullanımı ve Duyguların Değerlendirilmesi alt boyutları arasında ise anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak; araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri arasında anlamlı ve negatif bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Buna ek olarak üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümle ve sosyal medyayı kullanım süreleri bakımından ilişkinin farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Bir başka ifade ile üniversite öğrencilerini sosyal medyaya yönelten etkenler değerlendirildiğinde özellikle bireylerin duygusal zeka düzeyleri ile öğrenim gördükleri bölüm gibi değişkenlerin etkili olduğu söylenebilir.

Bu araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde bireyin duygusal zeka düzeyinin artmasının sosyal medya bağımlılığını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle üniversitelerde, öğrencilerin duygusal zeka düzeylerini arttırmaya yönelik farklı eğitim programları geliştirilmelidir. Bu eğitim programları bireyin kendini ve duygularını ifade etme yeteneğini geliştirme, olumsuz düşünceleri azaltma, stres yönetimi, etkili iletişim becerileri, empati gibi konular göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümler ele alındığında Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet Bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle sosyal medya bağımlılığı ile yapılacak çalışmalar planlanırken bu bölümlere öncelik verilmelidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının sosyal medyayı kullandığı belirlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin sosyal medyayı kullanım bilinçlerini arttırmaya yönelik seminer, konferans vb. etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrencilerin ilgisini çekecek broşür, kitapçık vb. yazılı materyaller hazırlanmalıdır. Üniversitelerin web sitelerinde sosyal medyanın bilinçli kullanılması ile ilgili bölümler yer almalıdır. Ayrıca öğrencilerin derslere olan ilgilerini ve katılımlarını arttırmak amacıyla dikkatlerini çekebilecek ders içerikleri sosyal medya uygulamaları ile öğrencilerle paylaşılmalıdır.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları vardır. Araştırma 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde özel bir üniversitede Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sosyal Hizmet bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına, öğrencilerin cevapladığı “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği”, “Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” ndan elde edilen verilerle ulaşılmıştır.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zeka düzeyleri ve bunlar arasındaki ilişki ile öğrenim gördükleri bölüm, sosyal medyayı günlük kullanım süreleri arasındaki ilişki ele alınmıştır. Bundna sonra yapılacak çalışmalarda sosyal medya bağımlılığın akademik başarı, anne-baba tutumları, iletişim becerileri vb. diğer değişkenlerle ilişkisi de ele alınabilir. Ayrıca bu araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılan nicel bir çalışmadır. Konunun daha derinlemesine incelebileceği üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya bağımlı olma nedenleri, kullanım amaçları vb. konularda nitel araştırmalar da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Ateş, P. (2018). *Üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın sosyal medya bağımlılığına etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Bar-On, R., Tranel, D., Denburg, N. L., & Bechara, A. (2003). Exploring the neurological substrate of emotional and social intelligence. *Journal Scholar Metrics*, 126(8), 1790-1800.
- Baz, F. Ç. (2018). Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine çalışma. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 276-295.
- Berg, B. L. (2001). *Qualitative research methods for the social sciences*. Boston: Allyn & Bacon.
- Çarıkcı, G. (2010). Kişilik, duygusal zeka ve örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkileri belirlemeye yönelik bir araştırma. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 41-65.

- Çemrek, F., Baykuş, H. ve Özaydın, Ö. (2014). Sosyal medya kullanım ve davranışlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında incelenmesi: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi örneği. *Alphanumeric Journal*, 2(2), 61-76.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 417- 434.
- Durmaz, M. (2019). *Üniversite öğrencilerinde internet kullanımı ile yalnızlık ve romantik ilişki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs.
- Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The benefits of facebook friends social capital and college students use of online social network sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(4), 1143-1168.
- Folaranmi, A. O. (2013). A survey of facebook addiction level among selected Nigerian University undergraduates. *New Media and Mass Communication*, 10, 70-80.
- Ganjayeva, N. (2019). *Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı, Eysenck'in kişilik envanteri ve özgüven arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Gravetter, J. F., & Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences*. New York: Linda Schreiber-Ganster.
- Güllüce A. Ç. ve İşcan Ö. F. (2010). Mesleki tükenmişlik ve duygusal zeka arasındaki ilişki. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 7-29.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kızıl, Z. (2012). *Eğitim bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekalarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Koç Başaran, Y. (2013). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 480-495.
- Koçak, N. G. (2012). *Bireylerin sosyal medya kullanım davranışlarının ve motivasyonlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında incelenmesi: Eskişehir'de bir uygulama*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir.
- Korkmaz, Y. (2017). *Ergenlerde internet bağımlılığın depresyon ve anksiyete üzerine etkisi*. Ankara: Gece Kitaplığı Yayıncılık.
- Mammadov, E. (2015). *Duygusal zeka ile akademik başarı ilişkisi: Turizm lisans öğrencileri üzerine araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aydın.
- Mayer, J. D., Dipaolo, D., Maria, T., & Salovey, P. (1990). Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: A component of emotional intelligence. *Journal of Personality Assessment*, 54(3), 772-781.
- Özdemir, M. (2015). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin duygusal zekaları ile yaşam doyumlarının incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.
- Petrides, K. V., & Furnham, A. (2003). Trait emotional intelligence: Behavioral validation in two studies of emotion recognition and reactivity to mood induction. *European Journal of Personality*, 17(1), 39-57.
- Reisoğlu, İ., Gedik, N. ve Göktaş, Y. (2013). Öğretmen adaylarının özsaygı ve duygusal zekâ düzeylerinin problemleri internet kullanımıyla ilişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 15-165.

- Sarıçam, H. ve Çelik, İ. (2018). *Duygusal zekâ ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. 6th International Congress on Curriculum and Instruction'da sunulan bildiri, Kars, Türkiye.
- Schutte, N. S., Maloluff, J. M., Hall, L. E., Haggarty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C.J., et. al. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25, 167-177.
- Soykan, H. (2015). *Psikoloji bölümü ve mühendislik-mimarlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Silkü Bilgili, H. A. (2018). Sosyal medya kullanımı ile sosyal medya bağımlılık düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Ege Üniversitesi örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 351-369.
- Şahin, C. Ve Kumcağız, H. (2017). Narsisizm ve benlik saygısının sosyal medya bağımlılığı üzerindeki yordayıcı rolü. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(30), 2136-2155.
- Tuğrul, C. (1999). Duygusal zeka. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 1, 12-20.
- Ünlü, F. (2018). Orta yaş üstü bireylerde sosyal medya bağımlılığı ve sosyal izolasyon. *Pesra Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 161-172.
- Tutgun Ünal, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Türken, H., Es, B. ve Çalım, S. İ. (2017). Öğrenci ebelerin duygusal zekaları ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 447-452.
- Usta, S. (2017). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve duygusal zeka arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Yılmaz, Ö. Y., & Bulut Serin, N. (2021). The analysis of adolescents attitude to social media and their loneliness level. *Ilkogretim Online*, 20(1), 318-326.
- Young, K. S. (2004). Internet addiction: A new clinical phenomenon and its consequences. *The American Behavioral Scientist*, 48(1), 402-441.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Social media addiction has also emerged due to internet addiction. In researches, it has been a significant number of researches have examined internet addiction by associating with social media addiction. Social media applicants go on to exist with the internet. So, it is necessary to think about internet and social media together and make an evaluation accordingly (Ünlü, 2018). The increasing use of social media has also appeared some problems. When the problems of social media addiction are examined, it can be told that social media is an indispensable part of life (Şahin & Kumcağız, 2017). Now, social media addictions causes many problems. At the beginning of these, people can't express their feelings clearly.

Emotional intelligence has been described in many different ways by experts in this field. Mayer et al. (1990) described emotional intelligence as the ability to monitor the feelings and feelings of the individual and others, to understand the difference between the feelings and to

direct them with their own thoughts and behaviours. Bar-On et al. (2003) expresses as interrelated emotional and social abilities. Emotional intelligence shows the needs, impulse and value judgements that direct the people's behaviour. It is also an important determined of the people's relations with the individuals around him and his success in his profession (Güllüce & İşcan, 2010).

Moreover, it is clear that this is an indispensable part of life and it causes some negative results. One of the most important of it is social media addiction. It can be thought that people's emotional intelligence levels can't be sufficient and can be an important reason for internet and social media addiction. In this study, it is aimed to examine the relationship between the levels of emotional intelligence and social media addiction of university students.

The answers of the following questions have been researched:

1. What is the level of social media addiction and emotional intelligence of university students?
2. Is there an important difference in the levels of social media addiction and emotional intelligence in terms of the departments of university students?
3. Is there a meaningful difference in social media addiction and emotional intelligence levels of daily life of university students in terms of their daily use?
4. Is there a significant relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of university students?

Methods

The aim of this study is to research the relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of university students. Relational scanning method has been used from descriptive survey model.

The content of the investigation is the students studying in the department of Guidance and Psychological Counseling, Preschool Education and Social Services at a private university in the Turkish Republic of Northern Cyprus in the 2018-2019 academic year. In the study, "appropriate sampling" method has been used. Appropriate sampling is one of the most used sampling types in social sciences. Appropriate sampling is the selection of the appropriate sample for the researcher (Koç Başaran, 2017). The sample of the study involved in 364 students who have been educated in Guidance and Psychological Counseling, Preschool Education and Social Work at a private university in Turkish Republic of Northern Cyprus during the 2018-2019 at the Academic Year Fall Semester.

In this study, Personal Information Form, Social Media Addiction Scale and Revised Schutte Emotional Intelligence Scale were used as a data collection tool.

Results

The results for subscale of Social Media Addiction Scale is for Occupation subscale $\bar{x}=34,51\pm 9,65$; for Mood Regulation subscale $\bar{x}=13,20\pm 4,59$; for reiteration subscale $\bar{x}=10,96\pm 4,87$; and for Conflict subscale $\bar{x}=35,25\pm 13,25$. The general score for Social Media Addiction Scale of students is calculated as $\bar{x}=93,93\pm 26,18$. It is seen that the minimum score is 41 and the maximum score is 186 for Social Media Addiction Scale.

24,15 % of the students who participated to the research don't have the social media addiction, 43,68 % of them have less social media addiction, 26,37 % of them have social media addiction on medium level, 5,22 % of them have higher social media addiction and 0,55 % of them have very high social media addiction.

It was determined that there is a significant difference between the students for the Mood Regulation subscale of Social Media Addiction Scale according to the departments where they

have had formation ($p < 0,05$). The scores of the students studying in the Guidance and Psychological Counseling Department for Mood Regulation subscale are lower than the scores of the students studying in the Pre-School Teaching Department and Social Service Department.

It is determined that there is a significant difference in Social Media Addiction Scale total scores and scores of Occupation, Mood Regulation and Conflict subscales of Social Media Addiction Scale according to the social media daily usage of the college students ($p < 0,05$). Students who spent less than 1 hour on social media have lower scores for total Social Media Addiction Scale scores and cores for the subscale of Social Media Addiction Scale than the students spend 1 -3 hours, or 4-6 hours or 7 hours or more. Also, students who spend 1 – 3 hours on social media on a day have significantly lower scores for total Social Media Addiction Scale scores and Occupation, Mood Regulation, Reiteration and Conflict subscales of Social Media Addiction Scale than the students who spend 4-6 hours time on social media on a day.

There is a statistically significant and on negative direction correlation between the scores of Mood Regulation sub-dimension of Social Media Addiction with the scores of Exercising of the Feelings sub-dimension of Revised Schutte Emotional Intelligence Scale. It is also seen that there are statistically significant and negative direction correlations between the scores of the Reiteration sub-dimension of Social Media Addiction with Optimism/mood Regulation, Exercising of the Feelings and Evaluation of the Feelings of Revised Schutte Emotional Intelligence Scale. There is a statistically significant and negative direction correlation between the scores of Conflict sub-dimension of Social Media Addiction with Optimism / Mood Regulation, Exercising of the Feelings and Evaluation of the Feelings sub-dimensions of Revised Schutte Emotional Intelligence Scale.65+92,603263,

Discussion And Conclusion

In this study, the relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of pre-school education, guidance and psychological counseling and social service departments of a private university between 2018-2019 and whether there is a difference between these variables according to some variables have been evaluated.

In the content of the study, it may be said that university students are less dependent on social media in terms of their scores from Social Media Addiction Scale. Similar results have been achieved in studies with social media addiction.

When the sub-dimensions have been examined, it is showed that there is no dependency on the sub-dimensions of business, emotion and repetition sub-dimensions, and there is no dependency on conflict sub-dimension.

When the scores of university students from Revised Schutte Emotional Intelligence Scale who participated in the study have been analyzed, it can be said that their emotional intelligence levels have been above the average. It has been concluded that university students scored higher than the sub-dimensions of emotional intelligence.

When the social media addiction levels of the university students have been examined according to the departments they have studied, it has been concluded that the students who have been studying in the Preschool Education and Social Work Department had higher social media addiction scores than the students who have been studying in the Guidance and Psychological Counseling Department. Different results have been reached in the studies conducted on the subject.

When the emotional intelligence levels of the university students are evaluated according to the departments that they are studying, it has been seen that the emotional intelligence levels of the students who are studying in Preschool Education are lower than the students studying in and Social Work departments.

When the relationship between social media addiction and emotional intelligence levels of university students has been examined, it can be appeared that there is a significant and negative relationship between them. According to these results, as the emotional intelligence levels of university students increase, their dependence on social media decreases.